

**ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
MIASTA I GMINY JABŁONOWO POMORSKIE**

- KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO -

2023 r.

SPIS TREŚCI

ZESPÓŁ AUTORSKI	6
1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	7
1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej.....	7
1.2. Koncepcja zagospodarowania.....	8
1.3. Zasady zagospodarowania przestrzennego	9
1.4. Audyt krajobrazowy	10
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	11
2.1. Kształtowanie struktury przestrzennego zagospodarowania gminy	11
2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania w poszczególnych terenach funkcjonalnych.....	11
2.2.1 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej.	11
2.2.2 Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej	12
2.2.3 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej składowej i magazynowej z usługami	13
2.2.4 Tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami.....	14
2.2.5 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej sportu, zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej.....	15
2.2.6 Tereny rozwoju zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej.....	16
2.2.7 Tereny lasów.....	16
2.2.8 Tereny wskazane do zalesienia	17
2.2.9 Tereny rolne o najwyższej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej.....	18
2.2.10 Tereny rolne o niskiej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej.....	18
2.2.11 Tereny cmentarzy	19
2.2.12 Tereny wód powierzchniowych.....	20
2.2.13 Tereny zieleni nieurządzonej.....	20
2.3. Ograniczenia w zabudowie, w tym tereny wyłączone z zabudowy	20
3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	22
3.1. Ogólne cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska	22
3.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody	25
3.2.1 Brodnicki Park Krajobrazowy.....	25

3.2.2	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi.....	28
3.2.3	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy.....	29
3.2.4	Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036	30
3.2.5	Korytarze ekologiczne	32
3.2.6	Użytki ekologiczne	34
3.2.7	Pomniki przyrody.....	34
3.3.	Ochrona wartości środowiska przyrodniczego.....	35
4.	OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO	
	I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	40
4.1.	Obiekty i obszary zabytkowe, objęte ochroną prawną	40
4.2.	Obiekty i tereny wpisane do rejestru zabytków	40
4.3.	Obiekty i tereny ujęte w ewidencji zabytków	40
4.4.	Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej.....	40
4.5.	Ochrona poszczególnych rodzajów obiektów, terenów i obszarów o wartościach zabytkowych, kulturowych i krajobrazowych	41
4.5.1.	Nieruchome zabytki archeologiczne	41
4.5.2.	Wsie i osady o zachowanym układzie i zabudowie o wartościach kulturowych	41
4.5.3.	Założenia dworsko- i pałacowo-parkowe oraz założenia podworskie oraz zespoły młyńskie	42
4.5.4.	Obiekty sakralne	43
4.5.5.	Obiekty techniki i kultury materialnej	43
4.5.6.	Obiekty architektury i budownictwa	44
4.6.	Działania gminy na rzecz ochrony zasobów kulturowych	44
5.	KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY	
	TECHNICZNEJ	46
5.1.	Komunikacja drogowa	46
5.2.	Komunikacja kolejowa.....	47
5.3.	Gospodarka wodno-ściekowa	47
5.3.1.	Zaopatrzenie w wodę	47
5.3.2.	Odprowadzanie ścieków	48
5.4.	Elektroenergetyka	48
5.5.	Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych	49
5.6.	Gazownictwo i ciepłownictwo	50
5.6.1.	Gazownictwo.....	50
5.6.2.	Ciepłownictwo	50
5.7.	Telekomunikacja	50
5.8.	Gospodarka odpadami	51
6.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU	
	PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.....	52
7.	OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU	
	PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE	

Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA.....	53
8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE SPORZĄDZENIE SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	53
8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.....	54
8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości 54	
8.3. Obszary przestrzeni publicznej.....	54
9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.....	55
10.KIERUNKI ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	55
11.OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.....	57
12.OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	58
13.OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. Z 2015 R. POZ. 2120)..	58
14.OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	58
14.1. Obszary zabudowane wymagające przekształceń i rehabilitacji	58
14.2. Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji	59
14.3. Obszary wymagające remediacji.....	59
15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH ZDECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY	

RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA.....	59
16.OBSZARY ZDEGRADOWANE.....	59

ZESPÓŁ AUTORSKI

Studium opracowane przez zespół autorski w składzie:

mgr inż. arch. Adam Wincek;
mgr inż. arch. Ewa Kamińska;
mgr Sławomir Flanz;
mgr inż. arch. krajobrazu Izabela Kurowska;
mgr Jolanta Rudnicka;
mgr Rafał Modrzewski;
dr Jan Stachowski;
mgr inż. Elżbieta Wojt-Gorączniak;
mgr inż. Halina Wierzbowska;
Miroslawa Kubicka;
Maria Sierocka;
Tomasz Koceniewski;
mgr inż. arch. Bogusław Stroszejn.

Zmiana studium opracowana przez:

ASPECTUS Sp. z o. o.
ul. Dworcowa 53/25, 86-300 Grudziądz

Zespół w składzie:

- główny projektant:
 - mgr Rafał Łucki;
- asystenci projektanta:
 - mgr Agata Piszewska;
 - inż. Janusz Piszewski;
 - inż. Rafał Młynek;
- specjaliści ds. spraw ochrony środowiska:
 - mgr inż. Katarzyna Sucharska;
 - mgr inż. Agata Piórkowska;
- Alina Grędzicka;
- kierunki zagospodarowania przestrzennego:
 - mgr Katarzyna Bartoś;
 - mgr Dagmara Sobczak;
 - inż. Julia Chojnacka.

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Ważnym czynnikiem decydującym o kierunkach zmian w strukturze przestrzennej gminy jest środowisko przyrodnicze, dziedzictwo kulturowe, aktualne zainwestowanie, komunikacja i infrastruktura techniczna. Są to elementy warunkujące dalszy rozwój przestrzenny gminy, który w znacznej mierze opiera się także na uwarunkowaniach społecznych i ekonomicznych przedmiotowego obszaru.

Głównym celem określenia kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenu jest zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (np. zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (np. wprowadzanie nowych funkcji, rozwój przedsiębiorczości i wzrost efektywności rolnictwa), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium wyznacza kierunki zagospodarowania przestrzennego uwzględniając przy tym uwarunkowania przedmiotowego obszaru. Dokument określa lokalne zasady zagospodarowania przestrzeni gminy, jednak granice obszarów funkcjonalnych ściśle nie przesądzają o faktycznej zmianie przeznaczenia tych terenów i o ich zainwestowaniu. Dokładne określenie granic oraz funkcji zagospodarowania poszczególnych terenów powinny być określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium zawiera generalne zasady zagospodarowania przestrzennego gminy oraz wytyczne, którymi należy kierować się w kreowaniu właściwej polityki przestrzennej. Ponadto zawiera nieobowiązkowe postulaty i sugestie, które warto wziąć pod uwagę w kształtowaniu ładu przestrzennego.

1.1. Cele i kierunki polityki przestrzennej

Podstawą formułowania celów polityki przestrzennej są zidentyfikowane problemy w kategorii założeń polityki przestrzennej, szans i mocnych stron, zagrożeń i słabych stron. W wyznaczonych celach dąży się do stopniowej likwidacji zagrożeń i wykorzystania szans jakimi gmina dysponuje. Hierarchia celów odnosi się do całego obszaru gminy, z podziałem na wyróżnione działy polityki przestrzennej.

Najważniejsze założenia polityki przestrzennej w gminie to zrównoważony rozwój przy minimalizacji zagrożeń środowiska przyrodniczego. Nadrzędnym celem rozwoju przestrzennego gminy jest ochrona wartości przyrodniczych oraz dążenie

do przywrócenia równowagi ekologicznej, a więc kształtowanie optymalnej struktury użytkowania i ładu przestrzennego gminy.

W wyniku przeprowadzonej analizy uwarunkowań wyodrębniono podstawowe kierunki polityki przestrzennej:

- ochrona istniejących zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz poprawa jego stanu;
- wyznaczenie terenów pod nową zabudowę;
- rozwój gospodarczy poprzez wskazanie potencjalnych terenów inwestycyjnych;
- dalszy rozwój usług z zakresu obsługi ludności;
- przeprowadzenie restrukturyzacji rolnictwa w celu zwiększenia jego efektywności;
- rozwój rolnictwa ekologicznego i leśnictwa;
- zwiększenie atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej gminy i upowszechnianie jej walorów przyrodniczo-krajobrazowych;
- dalsza rozbudowa i budowa nowej infrastruktury technicznej, w szczególności w zakresie systemu gospodarki wodno-ściekowej.

1.2. Koncepcja zagospodarowania

Głównym celem zagospodarowania przestrzennego gminy jest tworzenie warunków przestrzennych podnoszących konkurencyjność, atrakcyjność gminy, zapewniających poprawę warunków życia jej mieszkańców, przy zachowaniu równowagi między aktywnością ekonomiczną, gospodarczą, społeczną a środowiskiem przyrodniczym i kulturowym. Cel ten zakłada się osiągnąć m.in. przez ukształtowanie systemu ekologicznego gminy, dotrzymanie standardów jakości środowiska, właściwe ukształtowanie sieci osadniczej i dobrą dostępność komunikacyjną.

Ukształtowany system ekologiczny zawiera obszary o randze ponadlokalnej i lokalnej. Przenika całą przestrzeń gminy i jest powiązany z podobnymi terenami w jego otoczeniu. Tworzą go obszary objęte ochroną, kompleksy lasów, wody, korytarze ekologiczne, umożliwiające migracje roślin i zwierząt. System pozwoli na zachowanie bioróżnorodności gminy, zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów biologicznych.

Wzmocnienie potencjału gminy zamierza się uzyskać przez właściwe ukształtowanie sieci osadniczej. Dalszy rozwój i niezawodność systemów infrastruktury technicznej przyczyni się do podniesienia konkurencyjności i atrakcyjności gminy dla inwestorów z zewnątrz.

Powiązania zewnętrzne gminy umożliwi sieć dróg wojewódzkich i powiatowych. Układ wewnętrzny opierać się będzie o sieć dróg gminnych. Modernizacja dróg poprawi komfort, bezpieczeństwo przejazdu i sprzyjać będzie społecznej oraz gospodarczej integracji. Ułatwi połączenie gminy z ośrodkami subregionalnymi i regionalnymi, a także z innymi gminnymi.

1.3. Zasady zagospodarowania przestrzennego

Zasady zagospodarowania przestrzennego dotyczą sfery osadnictwa, rolnictwa, produkcyjnej rekreacyjnej i przyrodniczej. Dla poszczególnych stref określono następujące zasady działania:

- w sferze osadnictwa:
 - kanalizacja sanitarna terenów o zwartej zabudowie,
 - budowa struktury gminnych dróg dojazdowych o normatywnych parametrach,
 - kontynuacja i uzupełnienia istniejącej zabudowy – obejmuje tereny zainwestowane wraz z rezerwami przestrzennymi, które umożliwiają dalszy rozwój zabudowy poprzez kontynuację dotychczasowej struktury urbanistycznej,
 - przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy;
- w sferze rolnictwa:
 - prowadzenie zabiegów przeciwozyjnych na gruntach ornych (zapobieganie przed erozją wodną i wietrzną) przede wszystkim przez wprowadzanie zadrzewień śródpolnych,
 - wprowadzanie zalesień na gruntach ornych klas V i VI oraz nieużytkach (piaski lotne, nieczynne wyrobiska i wysypiska), które docelowo powiększać powinny istniejący system ciągów ekologicznych np. w postaci zadrzewień śródpolnych,
 - wprowadzanie zadrzewień pełniących ważną funkcję w ochronie ekosystemów rolnych. Są to zadrzewienia przydrożne, przywodne, pasmowe, kępowe. Modyfikują one mikroklimat przyległych pól, zmieniając bilans cieplny i wodny krajobrazu, ograniczają migrację związków chemicznych na drodze erozji wodnej i wietrznej, ograniczają zanieczyszczenia wód gruntowych,
 - na gruntach o wysokiej przydatności rolniczej prowadzenie intensywnej gospodarki rolnej,

- możliwość rozbudowy i przebudowy istniejących zagród oraz wymiany zabudowy mieszkaniowej w zagrodach,
- lokalizacja nowych zagród;
- w sferze produkcyjnej:
 - możliwość rozwoju przemysłu, rzemiosła, składów na wskazanych terenach inwestycyjnych;
- w sferze turystyczno-wypoczynkowej:
 - rozwój agroturystyki,
 - rozwój turystyki krajoznawczej
 - rozwój turystyki aktywnej związanej z licznymi jeziorami (sporty wodne, żeglarstwo, wędkarstwo);
- w sferze przyrodniczej:
 - respektowania przepisów odnoszących się do sposobu użytkowania istniejących terenów i obiektów chronionych,
 - eliminacja istniejących źródeł zagrożeń czystości wód powierzchniowych i podziemnych w celu doprowadzenia ich czystości do II klasy,
 - wprowadzenie zakazu likwidacji rowów melioracyjnych, bieżącej konserwacji, wprowadzenia dolesień,
 - pielęgnacja istniejących elementów zieleni oraz wprowadzenie nowych rodzimych elementów zieleni zwłaszcza zadrzewień i zakrzewień śródpolnych (pasy i szpalery drzew oraz krzewów).

1.4. Audyt krajobrazowy

W województwie kujawsko-pomorskim obowiązuje audyt krajobrazowy zatwierdzony Uchwałą nr LXI/851/23 Sejmiku województwa kujawsko-pomorskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie audytu krajobrazowego dla województwa kujawsko-pomorskiego.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

2.1. Kształtowanie struktury przestrzennego zagospodarowania gminy

W wyniku analizy uwarunkowań wyodrębniono następujące obszary funkcjonalne:

- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej;
- tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami;
- tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami;
- tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej;
- tereny rozwoju zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej;
- tereny lasów;
- tereny wskazane do zalesienia;
- tereny rolne o najwyższej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej;
- tereny rolne o niskiej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej;
- tereny cmentarzy;
- tereny wód powierzchniowych;
- tereny zieleni nieurządzonej.

2.2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania w poszczególnych terenach funkcjonalnych

2.2.1 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej.

Obejmują przede wszystkim zabudowę miejską Jabłonowa Pomorskiego oraz obszary zwarte zabudowy miejscowości położonych na terenie gminy, tj. tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych, zagrodowej. Studium przewiduje na tych terenach kontynuację i uzupełnienia zabudowy mieszkaniowej, wielorodzinnej, usługowej oraz usług publicznych i ewentualnej rozbudowy istniejącej zabudowy zagrodowej. Przyjmuje się rodzaj zabudowy wolnostojącej, bliźniaczej lub szeregowej.

W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się zalesienia. Na terenie strefy mieszkaniowo-usługowej postuluje się lokalizowanie rzemiosła produkcyjnego, mikro i małych przedsiębiorstw, które zaspokoją potrzeby mieszkańców, stworzą nowe miejsca pracy i przyczynią się do wzrostu konkurencyjności tych obszarów. Przy zmianach użytkowania terenów i wprowadzaniu nowej zabudowy, należy szczególnie dbać o ład przestrzenny i intensyfikować zabudowę, tak aby tworzyła spójne i harmonijne układy urbanistyczne. Na obszarze gminy, zaleca się wprowadzenie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej 50-70% powierzchni działki budowlanej oraz właściwie zagospodarowywać obszary przestrzeni publicznej poprzez utworzenie miejsc rozrywki, placów zabaw, ogólnie dostępnych miejsc przeznaczonych do zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy. Przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien zajmować więcej niż 50% powierzchni działki budowlanej. Obowiązuje zakaz lokalizowania przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska. Zakaz lokalizowania obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej w otoczeniu oczyszczalni ścieków. Strefy ochronne dla zabudowy mieszkaniowej i usługowej należy wprowadzić także wokół terenów, na których znajdują się podczyszczalnie ścieków i przepompownie wraz z nakazem wykonania zieleni izolacyjnej. Wprowadzenie strefy wolnej od zabudowy o charakterze mieszkalnym w otoczeniu punktów gromadzenia odpadów problemowych (wydzielanych ze strumienia odpadów komunalnych) oraz w otoczeniu instalacji do odzysku i utylizacji odpadów medycznych, przemysłowych i komunalnych.

2.2.2 Tereny rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej

Ustalenia dotyczące wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, usługowej, usług publicznych i zagrodowej:

- przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien zajmować więcej niż 50% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się udział powierzchni biologicznie czynnej niemniejszy niż 40% powierzchni działki budowlanej;
- drogi dojazdowe powinny spełniać parametry dróg publicznych;
- funkcje zabudowy mieszkaniowej mogą występować oddzielnie lub łącznie;

- preferuje się rodzaj zabudowy wolnostojącej, w przypadku niekorzystnych podziałów nieruchomości zabudowy szeregowej lub bliźniaczej;
- na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno się wykluczyć lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dopuszczając jednocześnie takie rozwiązanie w drodze wyjątku (zabudowa mieszkaniowa dla inwestora, pracowników itp.).

Dla terenu miasta Jabłonowa Pomorskiego:

- przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien zajmować więcej niż 60% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej;
- na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego winno się wykluczyć lokalizację przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, łącznie z obiektami przeznaczonymi na stały pobyt ludzi, dopuszczając jednocześnie takie rozwiązanie w drodze wyjątku (zabudowa mieszkaniowa dla inwestora, pracowników itp.);
- zakaz lokalizowania obiektów mieszkalnych i użyteczności publicznej w otoczeniu oczyszczalni ścieków;
- strefy ochronne dla zabudowy mieszkaniowej i usługowej należy wprowadzić także wokół terenów, na których znajdują się podczyszczalnie ścieków i przepompownie wraz z nakazem wykonania zieleni izolacyjnej;
- wprowadzenie strefy wolnej od zabudowy o charakterze mieszkalnym w otoczeniu punktów gromadzenia odpadów (wydzielanych ze strumienia odpadów komunalnych) oraz w otoczeniu instalacji do odzysku i utylizacji odpadów medycznych, przemysłowych i komunalnych.

2.2.3 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy produkcyjnej składowej i magazynowej z usługami

Przewiduje się kontynuację i uzupełnienia dla istniejącej zabudowy. Dla terenów zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami przyjmuje się następujące zasady zabudowy i zagospodarowania:

- kontynuacja istniejącej zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego;

- wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- możliwość rozbudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy;
- przyjmuje się maksymalną powierzchnię zabudowy nie większą niż 70% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi oraz normatywnych parametrach;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, wydobywanie kopalin i lokalizacja obiektów na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się lokalizację inwestycji z zakresu produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (elektrownie fotowoltaiczne) o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW za wyjątkiem elektrowni wiatrowych.

2.2.4 Tereny rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami

Dla terenów rozwoju zabudowy produkcyjnej, składowej i magazynowej z usługami przyjmuje się następujące ustalenia:

- rozwój zabudowy produkcyjnej, usługowej, składowej i magazynowej, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego;
- lokalizację nowych zakładów produkcyjnych z zachowaniem istniejących uwarunkowań fizjograficznych, pod warunkiem stosowania rozwiązań technicznych minimalizujących ujemne skutki prowadzonej działalności na środowisko oraz tworzenia naturalnych izolacji poszczególnych form gospodarowania przestrzenią od terenów przyległych;
- wprowadzenie na granicach terenów o różnym przeznaczeniu zieleni niskiej i wysokiej, która będzie ograniczała hałas i potencjalne szkodliwe oddziaływanie projektowanych inwestycji;
- możliwość rozbudowy lub adaptacji istniejącej zabudowy;
- przyjmuje się maksymalną powierzchnię zabudowy nie większą niż 70% powierzchni działki budowlanej;

- przyjmuje się minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 20% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się minimalną liczbę miejsc parkingowych zgodnie z charakterem zabudowy i przepisami odrębnymi oraz normatywnych parametrach;
- dopuszcza się lokalizację inwestycji z zakresu produkcji energii z odnawialnych źródeł energii (elektrownie fotowoltaiczne) o mocy zainstalowanej większej niż 500 kW za wyjątkiem elektrowni wiatrowych.

2.2.5 Tereny kontynuacji i uzupełnień istniejącej zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej

Zakłada się kontynuację i uzupełnienia istniejącej zabudowy. Obejmują istniejące tereny zabudowy rekreacji indywidualnej i zbiorowej, które są zlokalizowane w pobliżu jeziora Płowęż oraz jeziora Duże. Poza istniejącą zabudową rekreacyjną dopuszcza się obiekty sportu, turystyki, które wzbogacą i uatrakcyjnią warunki pobytu na tym terenie. Dopuszcza się uzupełnianie i przekształcanie istniejącej zabudowy w funkcje związane z obsługą ruchu turystycznego. Należy odpowiednio zagospodarować przestrzeń wokół jezior z uwzględnieniem potrzeb rekreacji i jednoczesnym zabezpieczeniem odpowiedniej infrastruktury (kąpieliska, pola biwakowe, pomosty itp.). Ponadto powinno się chronić środowisko przyrodnicze poprzez racjonalne zagospodarowanie przestrzeni terenu funkcjonalnego oraz odpowiednie uzbrojenie terenu przed realizacją nowych inwestycji. Projektowana zabudowa powinna charakteryzować się wysokimi walorami estetycznymi i harmonizować z otoczeniem poprzez odpowiednie zagospodarowanie terenów biologicznie czynnych, wykorzystywanie naturalnych materiałów budowlanych m.in. kamień, drewno, a także wkomponowywanie obiektów kubaturowych w istniejącą zieleni leśną i zadrzewienia przy zachowaniu przepisów przeciwpożarowych. Postuluje się o wprowadzenie w istniejącej zabudowie zagrodowej funkcję agroturystyczną. Ustalenia dotyczące wskaźników zagospodarowania oraz użytkowania terenów zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej:

- przyjmuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien być większy niż 50% powierzchni działki budowlanej;
- przyjmuje się udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 40% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem);

- zakaz lokalizacji inwestycji mogących potencjalnie i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

2.2.6 Tereny rozwoju zabudowy sportu, rekreacji indywidualnej i zbiorowej

Przyjmuje się następujące ustalenia przy kształtowaniu tych terenów:

- proponuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie nie powinien być większy niż 50% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 40% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem);
- zakaz lokalizacji inwestycji mogących potencjalnie i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

2.2.7 Tereny lasów

Obejmują istniejące kompleksy leśne, których zasady zagospodarowania są określane poprzez plany urządzania lasów i operaty urządzeniowe lasu. Na etapie opracowania w/w dokumentów dopuszcza się korekty granic strefy. Z uwagi na leśny sposób użytkowania gruntów obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej. W przypadku lokalizacji strategicznych inwestycji gminnych przemawiających za zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dopuszcza się zmianę takiego przeznaczenia po uzyskaniu stosownej zgody kompetentnych organów na etapie sporządzenia planu miejscowego. Obowiązują następujące ustalenia:

- obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej, w tym dróg;
- w przypadku lokalizacji strategicznych inwestycji gminnych przemawiających za zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dopuszcza się zmianę takiego przeznaczenia po uzyskaniu stosownej zgody kompetentnych organów na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- obowiązuje pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu z jednoczesnym dopuszczeniem wprowadzenia zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego tj. leśne ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe, urządzenia

turystyczne, oświetlenie, architektura ogrodowa itp.;

- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji założeń, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację cennych historycznie obiektów;
- dopuszcza się wprowadzanie zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego, w szczególności ścieżki, oświetlenie, architekturę ogrodową itp.;
- gospodarowanie terenami musi być podporządkowane priorytetowi ochrony siedlisk i gatunków oraz zgodne z przepisami odrębnymi;
- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, lokalizacja obiektów obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi.

2.2.8 Tereny wskazane do zalesienia

Obejmują obszary, w których występują gleby o niskiej przydatności dla rolnictwa, z uwagi m.in. na słabą jakość gleb, spadki terenu przekraczające 12%. Wolne od zalesień winny pozostać śródleśne łąki świeże oraz tereny silnie uwodnione. Ponadto obowiązują następujące ustalenia w kształtowaniu polityki przestrzennej tych obszarów:

- obowiązuje zakaz zabudowy poza budynkami i obiektami służącymi gospodarce leśnej;
- dopuszcza się realizację infrastruktury technicznej, w tym dróg;
- w przypadku lokalizacji strategicznych inwestycji gminnych przemawiających za zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dopuszcza się zmianę takiego przeznaczenia po uzyskaniu stosownej zgody kompetentnych organów;
- dopuszcza się wprowadzenie zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego tj. leśne ścieżki przyrodnicze, trasy rowerowe, urządzenia turystyczne, oświetlenie, architektura ogrodowa itp.;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji założeń, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację cennych historycznie obiektów;
- przed zalesieniem należy dokonać rozpoznania przyrodniczego w celu przyporządkowania priorytetowi ochrony siedlisk i gatunków;

- dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego (infrastruktura techniczna, komunikacja, lokalizacja obiektów obronności i bezpieczeństwa państwa) zgodnie z przepisami odrębnymi.

2.2.9 Tereny rolne o najwyższej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej

Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy siedliskowej, a w uzasadnionych przypadkach budynków usługowych i produkcyjnych, która będą stanowić uzupełnienie istniejącej zabudowy zagrodowej zgodnie z ustaleniami dla tych obszarów funkcjonalnych. Możliwa jest realizacja nowej dodatkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w istniejących zagrodach rolnych zgodnie z ustaleniami dla tych obszarów funkcjonalnych. Należy dążyć do podnoszenia poziomu organizacji produkcji rolnej oraz rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach niskotowarowych.

W terenach rolnych dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych o mocy nie przekraczającej 500 kW. Na rysunku kierunków Studium wyznaczono lokalizację istniejących elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 500kW oraz strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów – część graficzna Studium – na załączniku 2A.

Przyjmuje się następujące ustalenia przy kształtowaniu tych terenów:

- proponuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie 70%-95% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej 5%-30% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem).

2.2.10 Tereny rolne o niskiej przydatności rolniczej, w tym tereny zabudowy zagrodowej

Dopuszcza się lokalizację nowej zabudowy siedliskowej, a w uzasadnionych przypadkach budynków usługowych i produkcyjnych, która będą stanowić uzupełnienie istniejącej zabudowy zagrodowej zgodnie z ustaleniami dla tych obszarów funkcjonalnych. Możliwa jest realizacja nowej dodatkowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w istniejących zagrodach rolnych zgodnie z ustaleniami dla tych obszarów funkcjonalnych. Należy dążyć do podnoszenia poziomu organizacji produkcji rolnej oraz rozwoju pozarolniczej działalności gospodarczej w gospodarstwach niskotowarowych.

W terenach rolnych dopuszcza się realizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych o mocy nie przekraczającej 500 kW. Na rysunku kierunków Studium wyznaczono lokalizację istniejących elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 500kW oraz strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów – część graficzna Studium – na załączniku 2A.

Przyjmuje się następujące ustalenia przy kształtowaniu tych terenów:

- proponuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie 70%-95% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej 5%-30% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem).

2.2.11 Tereny cmentarzy

Obejmują zarówno cmentarze czynne i nieczynne. Na terenach cmentarzy obowiązują następujące ustalenia:

- zabronione jest sytuowanie wszelkich obiektów budowlanych i urządzeń tymczasowych, które nie są ściśle związane lub kolidują z planowaną podstawową funkcją terenu;
- przyjmuje się dostosować realizowane elementy zagospodarowania skalą, jakością i charakterem do pełnionych funkcji, krajobrazu, architektury istniejącego i planowanego otoczenia;
- dopuszcza się zabudowę związaną z podstawową funkcją terenu (kaplice) oraz związanych z funkcją komunikacyjną (schody, ścieżki), a także ogrodzenia;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację obiektów architektury cmentarnej;
- dla cmentarzy czynnych obowiązek utrzymania stref sanitarnych i obowiązujących w niej zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi;
- proponuje się, że obszar przeznaczony pod zabudowę, dojścia, dojazdy, parkingi, utwardzone nawierzchnie 10%-40% powierzchni działki budowlanej;
- udział powierzchni biologicznie czynnej 5%-15% powierzchni działki budowlanej (odpowiednio urządzone tereny zielone z zastosowaniem rodzimych gatunków roślin, drzew, krzewów harmonizujące z otoczeniem).

2.2.12 Tereny wód powierzchniowych

Obowiązuje zakaz zabudowy poza obiektami i urządzeniami służącymi gospodarce wodnej. W obrębie linii brzegowej jezior, które są wykorzystywane na cele turystyczne i rekreacyjne dopuszcza się lokalizację obiektów i urządzeń służących obsłudze ruchu turystycznego (plaż, pomostów, urządzeń wodnych itp.). Przy realizacji w/w inwestycji należy uwzględnić zasady ochrony środowiska przyrodniczego.

2.2.13 Tereny zieleni nieurządzonej

Dla tych terenów proponuje się następujące ustalenia:

- dopuszcza się lokalizację ciągów pieszo-rowerowych, placów wypoczynkowych i widokowych wraz z urządzeniami rekreacyjnymi, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego,
- dopuszcza się wprowadzanie zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego, w szczególności ścieżki, oświetlenie, architekturę ogrodową itp.

Ponadto na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie wyznaczono następujące obszary polityki przestrzennej:

- strefa A – strefa miejska – obejmuje swym zasięgiem obszar miasta Jabłonowa Pomorskiego; przewiduje się, że w strefie tej zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym terenów będą postępowały najdynamiczniej;
- strefa B – strefa rolniczo-osadnicza – obejmuje swym zasięgiem obszar wiejski gminy wskazany na rysunku studium. W strefie tej przewiduje się rozwój zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej oraz usługowej, produkcyjnej i składowej;
- strefa C – strefa ekologiczno-osadnicza – obejmuje obszar gminy wzdłuż granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi; w strefie tej przewiduje się ekstensywny rozwój zabudowy;
- strefa D – strefa ekologiczna – obejmuje część gminy, która nie jest predysponowana do rozwoju zabudowy z uwagi na występowanie dużych kompleksów leśnych oraz obszaru Natura 2000.

2.3. Ograniczenia w zabudowie, w tym tereny wyłączone z zabudowy

Wskazano następujące ograniczenia i zakazy w lokalizacji zabudowy:

- przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie przebiega sieć elektroenergetyczna 110 kV, dla tejże sieci należy zachować strefy ochronne, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- dla projektowanego gazociągu wysokiego ciśnienia ustala się strefy kontrolowane związane z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- z tytułu przepisów kolejowych obowiązuje zakaz zabudowy w odległości określonej w tych przepisach;
- przy opracowaniu projektów budowlanych należy uwzględniać istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną nadziemną i podziemną, od której należy zachować odległości zgodne z obowiązującymi normami;
- w obszarze chronionego krajobrazu w pasie 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych zabronione jest lokalizowanie obiektów budowlanych (z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki leśnej, rolnej lub rybackiej) – zgodnie z przepisami odrębnymi;
- obowiązuje zakaz nowej zabudowy wynikający z występowania obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na podstawie przepisów odrębnych;
- z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe obowiązuje linia zabudowy od ściany lasu wynikająca z przepisów odrębnych;
- w przypadku ustanowienia terenów górniczych ustala się ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy, z wyjątkiem dopuszczenia realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalni, zgodnie z warunkami określonymi w projekcie zagospodarowania złoża i odpowiednich decyzjach koncesyjnych;
- ograniczenia w użytkowaniu terenów leżących w zasięgu stref ochronnych istniejących, komunalnych ujęć wody, zakazując lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie i zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- ograniczenia w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w związku z ustalonymi strefami ochronnymi, wynikającymi z rozmieszczenia na terenie gminy elektrowni wiatrowych; zgodnie z aktualnym stanem prawnym wyznaczono również strefy ochronne obejmujące tereny w odległości 700,0 m od elektrowni wiatrowych, w których obowiązuje zakaz lokalizacji budynków mieszkalnych lub o funkcji mieszkalnych, zgodnie z ustawą z dnia 20 maja

2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 724 z późn. zm.).

Ponadto na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie do obszarów wyłączonych z zabudowy zaliczono:

- lasy, z wyłączeniem urządzeń służących gospodarce leśnej i pasów infrastruktury technicznej;
- tereny wskazane do zalesienia;
- użytki ekologiczne;
- tereny wód powierzchniowych;
- tereny cmentarzy – obejmują zarówno cmentarze czynne i nieczynne.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

3.1. Ogólne cele i kierunki działań w zakresie ochrony środowiska

Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie. Ogół tych działań będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców, a poprzez zwiększenie ogólnej atrakcyjności turystycznej gminy przyspieszy rozwój aktywności związanych z obsługą ruchu turystycznego.

Jako podstawowy cel ekologiczny na obszarze miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie przyjmuje się ochronę i kształtowanie środowiska przyrodniczego w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz zapewnienia zrównoważonego rozwoju gospodarczego gminy.

Do celów i priorytetowych działań ekologicznych zaliczono:

- 1) zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska naturalnego:
 - ochrona powietrza:
 - termomodernizacja obiektów w celu oszczędności energii cieplnej,
 - modernizacja lub wymiana istniejących źródeł ciepła opalanych paliwem stałym na nowoczesne kotły opalane paliwem gazowym, płynnym lub biomasą;
 - ochrona przed hałasem:
 - przebudowa istniejących dróg,
 - remonty dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich,

- budowa ciągów pieszo-rowerowych;
 - ochrona powierzchni ziemi:
 - prowadzenie okresowych badań jakości gleby i ziemi,
 - rozpoznawanie i pozyskiwanie kopalin zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - sukcesywna rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
 - monitorowanie stanu środowiska;
- 2) właściwa gospodarka wodno-ściekowa w celu ochrony wód:
- właściwa gospodarka ściekowa:
 - modernizacja i usprawnienie funkcjonowania oczyszczalni ścieków,
 - budowa urządzeń oczyszczających wody deszczowe wprowadzane siecią kanalizacyjną do odbiorników,
 - budowa przydomowych i przyzagrodowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie;
 - zaopatrzenie w wodę:
 - rozbudowa sieci wodociągowej,
 - sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowej,
 - modernizacja i renowacja ujęć i stacji uzdatniania wody zgodnie z przepisami odrębnymi;
 - właściwa gospodarka wodna:
 - regulacja i konserwacja rzek,
 - inwentaryzacja, odbudowa oraz prawidłowa eksploatacja systemów melioracji,
 - wdrażanie programu redukcji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł rolniczych;
- 3) rozwój obszarów zalesionych:
- ochrona zasobów przyrody:
 - nadzór nad gospodarką leśną,
 - zalesianie gruntów rolnych,
 - prowadzenie zalesienia równoległe z działaniami prowadzącymi do zróżnicowania struktury gatunkowej lasów,
 - rewitalizacja zespołów dworsko-parkowych,
 - bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych,
 - objęcie ochroną enklaw leśnych, terenów bagiennych i podmokłych oraz mokradeł (użytki ekologiczne),

- 4) gospodarka odpadami i zmniejszenie zagrożenia ekologicznego:
- gospodarka odpadami:
 - prowadzenie działalności edukacyjnej,
 - dofinansowanie usuwania azbestu,
 - zmniejszenie zagrożenia ekologicznego
 - zwiększenie bezpieczeństwa przewozów substancji niebezpiecznych przez kontrole przewozów i stanu technicznego,
 - realizacja programu bezpieczeństwa powodziowego,
 - preferowanie niekonfliktowych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych;
- 5) edukacja ekologiczna:
- propagowanie modelu trwałego i zrównoważonego rozwoju,
 - promocja własnych działań i inicjatyw proekologicznych o charakterze cyklicznym: organizowanie konkursów ekologicznych dla szkół, sołectw i mieszkańców gminy,
 - rozwój zagospodarowania edukacyjnego i turystycznego obszarów leśnych (ścieżki edukacyjne, szlaki, tablice informacyjne itp.),
 - wspomaganie prowadzenia edukacji ekologicznej przez samorzady i lokalne organizacje pozarządowe, wspieranie szkolnych kół zainteresowań, konkursów ekologicznych,
 - wspieranie działań stowarzyszeń w zakresie edukacji ekologicznej;
- 6) gospodarczy i rolniczy rozwój regionu z zachowaniem zasad trwałego rozwoju:
- rozwój rolnictwa ekologicznego – promowanie rolnictwa ekologicznego,
 - wdrażanie programów rolno-środowiskowych,
 - rozwój bazy agroturystycznej,
 - monitoring ruchu turystycznego,
 - bieżąca ochrona obszarów i obiektów prawnie chronionych poprzez właściwą politykę gospodarki przestrzennej.

Ponadto do działań minimalizujących zagrożenia środowiska zaliczono:

- dostosowanie struktur obszarów wiejskich i rolnictwa w związku z naszą obecnością w unii europejskiej z zachowaniem regionalnego charakteru produkcji rolniczej;
- racjonalizacja wykorzystania zasobów wodnych w zlewniach, w tym zmniejszenie zużycia wody podziemnej do celów przemysłowych;

- zapewnienie wszystkim mieszkańcom gminy odpowiedniej jakości wody do picia;
- poprawa dostępności komunikacyjnej wszystkich gmin powiatu oraz tworzenie warunków dla sprawnego i bezpiecznego przemieszczania się ludzi i towarów przy jednoczesnym minimalizowaniu wpływu na środowisko naturalne;
- poprawa stanu zdrowotnego lasów prywatnych.

3.2. Elementy środowiska przyrodniczego objęte ochroną na podstawie przepisów o ochronie przyrody

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie występują następujące obszary (lub ich fragmenty) objęte ochroną z tytułu przepisów o ochronie przyrody:

- Brodnicki Park Krajobrazowy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy,
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036,
- użytki ekologiczne,
- pomniki przyrody.

3.2.1 Brodnicki Park Krajobrazowy

Szczególnym celem ochrony Parku jest ochrona występujących rzadkich i chronionych gatunków grzybów, roślin i zwierząt oraz siedlisk gatunków ptaków chronionych, a także dla ochrony śladów kultury materialnej regionu i popularyzacja walorów przyrodniczych, krajobrazowych i historycznych regionu. W parku obowiązuje następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.);
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- 4) pozyskiwania do celów gospodarczy skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopanych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarcze wodnej lub rybackiej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) organizowania jardów motorowych i samochodowych;
- 13) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

„Plan ochrony Brodnickiego Parku Krajobrazowego do roku 2025 część III”¹ określa główne kierunki działań ochronnych i gospodarowania:

- 1) ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych poprzez odpowiednie zagospodarowanie strefy ekotonowej lasu, zwłaszcza w obszarach osadnictwa i turystyki;
- 2) ochrona wód poprzez uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej;
- 3) ochrona środowiska przed zanieczyszczeniem lub zniszczeniem w wyniku niewłaściwego postępowania z odpadami;
- 4) ograniczenie ryzyka wystąpienia na obszarze Parku nadzwyczajnych zagrożeń środowiska i sytuacji awaryjnych stwarzających zagrożenie dla środowiska;
- 5) ochrona środowiska przed zagrożeniami pochodzącymi z rolnictwa;
- 6) zachowanie ekosystemów barierowych (buforowych) hamujących przepływ biogenów z pól do wód powierzchniowych;

¹ „Plan ochrony Brodnickiego Parku Krajobrazowego do roku 2025 część III” pozyskany ze strony www.parki.kujawsko-pomorskie.pl/bpk

- 7) ograniczenie do niezbędnego minimum zmiany użytkowania terenu z leśnego na inny;
- 8) utrzymanie stanu istniejącego na obszarach, na których przyroda do dziś zachowała się w stanie zbliżonym do naturalnego poprzez:
 - a) uznawanie najcenniejszych przyrodniczo terenów i obiektów za prawne formy ochrony, tj. rezerваты przyrody, pomniki przyrody, zespoły przyrodniczo krajobrazowe, użytki ekologiczne itp.,
 - b) prowadzenie badań naukowych mających na celu udokumentowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Parku,
 - c) ochronę walorów krajobrazowych przez wykluczenie inwestycji dysharmonijnych w krajobrazie oraz racjonalne wprowadzanie zieleni,
 - d) utworzenie pasów ochronnych wokół jezior i cieków w obszarze Parku,
 - e) utrzymanie wysokiej jakości wód w jeziorach i ciekach,
 - f) utrzymanie w stanie naturalnym wszystkich bagien, mokradeł i terenów podmokłych (naturalna retencja wód);
- 9) podjęcie działań zmierzających do przywrócenia utraconych walorów na obszarach, na których silnie zaznaczyła się antropopresja poprzez:
 - a) uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej i gospodarki odpadami na terenach wiejskich oraz na terenach i w obiektach turystycznych,
 - b) renaturalizację i odbudowę obiektów i systemów wodnych (mała retencja),
 - c) likwidację ewentualnej „dzikiej” zabudowy turystyczno-letniskowej,
 - d) stopniową rezygnację z intensywnej gospodarki rolnej na rzecz rolnictwa ekologicznego i integrowanego,
 - e) modernizację linii elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych,
 - f) docelową gazyfikację obszaru Parku,
 - g) propagowanie różnorodnych form turystyki kwalifikowanej;
- 10) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wskazanych w odpowiednich przepisach prawnych, za wyjątkiem niezbędnej infrastruktury komunalnej;
- 11) zakaz prowadzenia przez obszar parku nowych linii kolejowych, dróg szybkiego ruchu oraz napowietrznych linii wysokiego napięcia (110 kV i wyższym);
- 12) zakaz lokalizacji nowych obiektów eksploatacji surowców mineralnych i wydobywania torfu;
- 13) zakaz budowy składowisk odpadów oraz instalacji do gospodarczego wykorzystania lub unieszkodliwiania odpadów;

- 14) zakaz lokalizacji budynków i budowli w odległości mniejszej niż 100 m od wód powierzchniowych, z wyjątkiem obiektów gospodarki rybackiej oraz służących turystyce wodnej i jej bezpieczeństwu;
- 15) zakaz lokalizacji budynków i budowli na gruntach leśnych i w odległości mniejszej niż 30 m od granicy lasu z wyjątkiem obiektów gospodarki leśnej oraz służących obsłudze tras turystycznych;
- 16) zakaz budowy wolnostojących nośników reklamowych umieszczonych:
 - a) poza zwartą zabudową wsi, zarówno w pasie drogowym jak i poza nim,
 - b) na obszarze zwartej zabudowy wsi w sposób przesłaniający obiekty o wartościach kulturowych lub walory krajobrazowe;
- 17) lokalizowanie nowej zabudowy przede wszystkim na obszarach już zainwestowanych;
- 18) ograniczenie inwestowania na nowych terenach do przypadków koniecznych i niezbędnych (np. dla obsługi turystyki, ochrony przeciwpowodziowej itp.).

3.2.2 Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniające się krajobrazy o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb człowieka związanych z turystyką i wypoczynkiem (art. 23 ustawy o ochronie przyrody). Umiarkowane zagospodarowanie tych terenów powinno zapewniać stan względnej równowagi ekologicznej systemów przyrodniczych. Obszary chronionego krajobrazu np. doliny rzek, ciągi jezior, pełnią często rolę korytarzy ekologicznych, umożliwiając migrację roślinom, zwierzętom lub grzybom. Służą wymianie i zachowaniu puli genowej poszczególnych gatunków. W rezultacie obszary chronionego krajobrazu pełnią rolę ekologicznego łącznika pomiędzy wszystkimi formami przyrody, układającymi się w system obszarów chronionych.

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi wyznaczony został Uchwałą Nr XXIII/342/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi. W Uchwale zawarto szczegółowe zadania dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, zakazy obowiązujące na jego terenie oraz odstępstwa od określonych zakazów. Zgodnie z ww. uchwałą na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi obowiązują następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego

połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarki wodnej lub rybackiej;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

3.2.3 Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy wyznaczony został Uchwałą Nr XXXVIII/656/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 listopada 2017 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy (Dz. Urz. z 2017 r. poz. 4982). W Uchwale zawarto szczegółowe zadania dotyczące czynnej ochrony ekosystemów, zakazów obowiązujących na jego terenie oraz odstępowania od określonych zakazów.

Na obszarze Gminy Jabłonowo Pomorskie występują obszary, dla których nie obowiązują zakazy o których mowa w § 5 pkt 3, 4 i 7 ww. Uchwały tj. tereny położone nad północno-zachodnim brzegiem Jeziora Wądryńskiego w gminie Jabłonowo Pomorskie.

Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy, w/w uchwałą wprowadza następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarki wodnej lub rybackiej;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne,
 - b) z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

3.2.4 Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Ostoja Brodnicka PLH040036

Dla obszaru specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 Ostoja Brodnicka PLH040036 przyjęty został Plan Zadań Ochronnych (PZO) – Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Bydgoszczy I Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Brodnicka PLH040036 (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2017 poz. 261). Plan Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Ostoja Brodnicka zawiera, zawiera:

- opis granic i mapy obszaru Natura 2000;
- Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- cele działań ochronnych;
- działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Działaniami ochronnymi zgodnie z planem zadań ochronnych objęto:

- twardowodne, oligo- i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (*Charactera* spp.),
- starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*,
- naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
- torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*),
- torfowiska nakredowe (*Cladietum marisci*, *Caricetum buxbaumii*, *Schoenetum nigricantis*),
- górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*),
- grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*),
- bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum*) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne,
- łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albofragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe,
- sierpowiec błyszczący *Hamatocaulis vernicosus*,
- aldrowanda pęcherzykowata *Aldrovanda vesiculosa*,
- obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*,
- lipiennik Loesela *Liparis loeselii*,
- ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),

- niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*)
- różanka *Rhodeus Marus*,
- bóbr europejski *Castor fiber*,
- wydra *Lutra Lutra*.

3.2.5 Korytarze ekologiczne

Przez teren gminy Jabłonowo Pomorskie przebiegają **korytarze ekologiczne** Dolina Drwęcy – Dolina Wisły oraz Dolina Drwęcy – Dolina Dolnej Wisły Zachodni. Drwęca wraz z jej dopływami jest ważnym korytarzem ekologicznym o znaczeniu nie tylko lokalnym, ale i krajowym. Należy go traktować jako ekosystem przyrodniczy o znaczeniu ponadregionalnym. Obszar ważny dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z doliną rzeczną. Sama Drwęca stanowi jedyny ichtiologiczny rezerwat na terenie województwa warmińsko-mazurskiego. Rzeka Drwęca i jej dorzecze objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych, zaś rzeka Wel jest wymieniana jako jeden z głównych cieków dorzecza Drwęcy o walorach kwalifikujących ją jako podstawowe tarlisko anadromicznych ryb wędrownych i siedlisko ryb prądolubnych, będących w sferze zainteresowania Unii Europejskiej. Atutem obszaru (oprócz bogactwa cennych gatunków) jest jego kształt, sprzyjający zachowaniu tras migracji i rozprzestrzeniania się wielu gatunków fauny i flory. Jest to korytarz ekologiczny między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim.

Dolina tak dużej rzeki jak Wisła jest korytarzem ekologicznym odgrywającym ważną rolę nie tylko w skali kraju, ale także Europy. Świadczyć może o tym choćby fakt, że w projekcie sieci ECONET-PL niemal w całości objęta jest ona przez wyznaczone obszary węzłowe oraz odcinki korytarzy ekologicznych o randze międzynarodowej. Dolina Wisły jest również w przeważającej części włączona do sieci korytarzy ekologicznych w „Projekcie korytarzy ekologicznych łączących obszary Natura 2000” autorstwa prof. Jędrzejewskiego wraz z zespołem.

Obszar międzywałowy Wisły stanowi istotny fragment na szlaku wiosennych i jesiennych wędrówek szeregu gatunków ptaków (m.in. kaczek, łabędzi, kormorana, rybołowa, mew, rybitw oraz siewkowców). Jest ona też ważnym zimowiskiem dla wielu gatunków krajowych i północnoeuropejskich (np. kaczki, mewy, bielik). Szczególnie istotne dla części gatunków ptaków są odcinki rzeki o naturalnym charakterze, z wyspami i piaszczystymi łachami w korycie.

Doliną Wisły przenoszone są nasiona roślin, a także drobne organizmy, które znajdują się w nurcie rzeki. Stanowi ona także istotny szlak wędrówek ryb, mimo ograniczenia wielkich migracji przez tamę we Włocławku. Również dla ssaków dolina Wisły jest ważnym korytarzem ekologicznym i, choć część z nich omija aglomerację warszawską, to jednak wiele przemieszcza się wzdłuż doliny Wisły, korzystając z wąskiego pasa naturalnej roślinności na jej praskim brzegu.

Lewy brzeg Wisły stanowi całkowitą barierę dla przemieszczania się i migracji wszystkich gatunków lądowych. W tej sytuacji niezwykle ważne jest utrzymanie drożności korytarza poprzez ciągłość naturalnych siedlisk po praskiej stronie. Jej utrata grozi zerwaniem połączeń między południowymi a północnymi populacjami wielu gatunków i całkowicie uniemożliwi pokonanie organizmom lądowym bariery, jaką jest wielkie miasto. Pamiętajmy, że ptaki mogą pokonać pewne bariery po prostu nad nimi przelatując, jednak dla zwierząt poruszających się po lądzie nawet niewielkie powierzchniowo bariery, takie jak ogrodzenia, droga czy zabudowa, mogą okazać się istotną przeszkodą w migracji.

Korytarze ekologiczne są ważnym elementem sieci Natura 2000 gdyż umożliwiają przemieszczanie się organizmów między siedliskami. W skutek działalności człowieka dawniej bardzo rozległe siedliska zwierząt i roślin zostały rozdrobnione i często izolowane. Z tego też względu w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju gatunku umożliwiania mu zdobycia pożywienia, ustanowienia terytorium, znalezienia partnera do rozrodu czy umożliwienia ucieczki przed drapieżnikami jak i zdarzeniami losowymi typu pożar niezbędne jest połączenie siedlisk terenami umożliwiającymi bezpieczne przemieszczanie się zwierząt, czyli liniowymi pasami lasów, terenów porośniętych krzewami lub trawami, które poza możliwościami przemieszczania się dadzą zwierzętom niezbędne schronienie oraz dostęp do pożywienia. Szerokość korytarza musi być uzależniona od gatunku, dla którego został stworzony. Zazwyczaj większe potrzebują szerszych korytarzy niż gatunki mniejsze. Szerokość i typ korytarza uwzględniać musi także typ przemieszczeń, który ma umożliwić. Przykładowo, połączenie, stworzone w celu pokonywania krótkich dystansów przez mobilne zwierzęta, musi zapewnić jedynie osłonę i niezbędną przestrzeń. Natomiast korytarz umożliwiający rozproszenie gatunku w większej skali musi zapewniać również schronienie do odpoczynku oraz pokarm.

Do najważniejszych funkcji korytarzy zalicza się:

- zmniejszenie stopnia izolacji poszczególnych płatów siedlisk i ułatwienie przemieszczania się organizmów pomiędzy nimi, a co za tym idzie, zwiększenie prawdopodobieństwa kolonizacji izolowanych płatów;
- zwiększenie przepływu genów pomiędzy płatami siedlisk zapobiegające utracie
- różnorodności genetycznej oraz przeciwdziałające depresji wsobnej;
- obniżenie śmiertelności, szczególnie wśród osobników młodych, wypartych z płatów dogodnych siedlisk, wskutek zachowań terytorialnych.

Obecnie doceniona została rola korytarzy ekologicznych oraz szeroko pojęta idea łączności ekologicznej w ochronie dzikich gatunków zwierząt. Właściwie zaprojektowana sieć obszarów chronionych powinna uwzględniać także korytarze ekologiczne łączące ze sobą obszary cenne przyrodniczo.

Teren korytarzy ekologicznych podlega ścisłym reżimom ochronnym, wynikającym z położenia gminy Jabłonowo Pomorskie w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi, dla którego obowiązują zakazy zawarte w uchwale nr XXIII/342/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 30 czerwca 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Osy i Gardęgi (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. z 25 sierpnia 2015, poz. 2561).

W Polsce korytarze ekologiczne nie są włączone do krajowego systemu obszarów chronionych. Prawo polskie odnosi się jedynie bardzo generalnie do ochrony korytarzy ekologicznych w zapisach ustawy o ochronie przyrody z dn. 16 kwietnia 2004 r. oraz nakazuje uwzględnianie potrzeb zachowania łączności ekologicznej przy sporządzaniu decyzji środowiskowej dla inwestycji znacząco oddziałujących na środowisko (m.in. Bar & Jendrośka 2010).

3.2.6 Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie uznanych zostało za użytki ekologiczne 11 obiektów. Użytki te pełnią ważne funkcje biocenotyczne oraz fizjocenotyczne, są schronieniem dla zwierząt. W stosunku do użytków ekologicznych obowiązują przepisy ustawy o ochronie przyrody.

3.2.7 Pomniki przyrody

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie znajduje się 11 uznanych pomników przyrody, które stanowią pojedyncze drzewa, skupienia i aleje drzew. Pomniki przyrody opisano w części dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium. Nadzór nad pomnikami przyrody sprawuje Burmistrz Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie.

Zgodnie z art. 40 ust. 2 Ustawy o ochronie przyrody na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

3.3. Ochrona wartości środowiska przyrodniczego

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego należy dążyć do:

- zachowania wartości oraz ciągłości powiązań przyrodniczych i ich różnorodności w procesie planistycznym poprzez:
 - ograniczenie lokalizacji wszelkiego rodzaju obiektów kubaturowych na terenach o trudnych warunkach geotechnicznych (tereny podmokłe, skarpy, doliny),
 - unikanie przerywania podczas inwestycji naturalnych ciągów wodnych,
 - nawiązanie do struktur terenowych podczas projektowania terenów komunikacyjnych;
- podporządkowanie zagospodarowania terenów pod potrzeby prawidłowego funkcjonowania środowiska:
 - proces budowlany, prace ziemne przeprowadzać w sposób skoordynowany w celu uniknięcia przesuszania terenu i zmniejszenia erozji,
 - przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony gruntów najwyższych klas i gruntów organicznych;
- ograniczenia takich uciążliwości jak emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, nadmiernego poboru wody, niezgodnego z przepisami sposobu gromadzenia ścieków:
 - ograniczenie poboru z indywidualnych ujęć wody,
 - ochrona i wykorzystanie naturalnych zagłębień terenu, zwłaszcza podmokłych, istniejących stawów, starorzeczy oraz budowa sztucznych zbiorników wodnych do retencjonowania wód w tym podczyszczonych ścieków deszczowych i roztopowych,
 - zachowanie jak największego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach przewidzianych do urbanizacji,
 - nakłady inwestycyjne na infrastrukturę techniczną: likwidacja bezodpływowych zbiorników do gromadzenia ścieków, rozbudowa systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
 - budowa ekranów akustycznych w celu minimalizacji zagrożenia hałasem,

- ograniczenie działań związanych z wytwarzaniem pól elektromagnetycznych,
- ochrona czystości rzek oraz jezior,
- usprawnienie systemu melioracji wodnych,
- ograniczać lokalizację (przede wszystkim na terenach zabudowy mieszkaniowej oraz o znacznym udziale tej zabudowy) obiektów wymagających pozwolenia na wprowadzenie gazów i pyłów do powietrza
 - głównego źródła emisji ze źródeł technologicznych (zanieczyszczenia powodowane głównie przez zły stan techniczny zabezpieczeń),
- stopniową eliminację nieekologicznych źródeł ciepła (głównie z sektora komunalno-bytowego) powodujących tzw. rozproszoną emisję niską na rzecz uciepłowienia obszarów zwartej zabudowy w oparciu o sieć lokalnych systemów centralnego zaopatrzenia w ciepło, ogrzewania gazowego oraz systemów wykorzystujących: energię elektryczną, olej niskosiarkowy lub odnawialne źródła energii czy spalanie biomasy;
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne użytkowanie zasobów przyrody:
 - ochrona terenów wodno-błotnych,
 - poprawa stanu czystości wód powierzchniowych,
 - ochrona i renaturalizacja ciągów i połączeń ekologicznych,
 - określenie w planach zagospodarowania przestrzennego obszarów wrażliwych na antropopresję,
 - rozbudowa sieci ścieżek rowerowych i szlaków spacerowych pieszych w celu uniknięcia samowolnych wędrówek turystów, które prowadzą najczęściej do dewastacji terenów cennych pod względem przyrodniczym i kulturowym,
 - traktowanie lasów jako najważniejszego składnika równowagi ekologicznej i krajobrazu gminy,
 - zalesienia najsłabszych gleb,
 - zachowanie bogactwa i różnorodności krajobrazowej poprzez pozostawienie śródładowych łąk, bagien, nieużytków i innych otwartych powierzchni,
 - szacuje się iż ruch na drodze krajowej zwiększy się, dlatego też w przyszłości trasy o natężeniu ruchu większym niż 10 tys. pojazdów na dobę, przecinające korytarze ekologiczne lub tereny leśne, powinny być

grodzone siatką, w pozostałych miejscach winno się zastosować znaki ostrzegawcze;

- ochrona powierzchni ziemi:
 - rekultywacja obszarów zdegradowanych i zdewastowanych (zgodnie z Ustawą Prawo Ochrony Środowiska),
 - likwidacja i rekultywacja nielegalnych wyrobisk,
 - racjonalne gospodarowanie gruntami (poprzez ustalenia opisane przy kierunkach zmian w przeznaczaniu terenów),
 - zachowanie wartości przyrodniczych (poprzez ustalenia opisane w punktach powyżej),
 - zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania (poprzez ustalenia opisane przy kierunkach zmian w przeznaczaniu terenów),
 - ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania,
 - utrzymanie jakości gleby i ziemi na istniejącym poziomie, a w przypadku przekroczenia wymaganych standardów doprowadzenie ich jakości (poprzez działania rekultywacyjne) co najmniej do wymaganej,
 - zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury, poprzez ustalenia opisane w rozdziale ochrony wartości kulturowych,
 - wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu, pasa zieleni izolacyjnej, celem eliminacji zwiększonej erozji gleb,
 - zmniejszenie ryzyka skażenia gleby poprzez ograniczanie lokalizacji zakładów, wymagających pozwolenia na wytwarzanie, gromadzenie i/lub transport odpadów oraz zakładów wymagających opracowania programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
 - bieżąca kontrola realizacji przez mieszkańców obowiązków w zakresie utrzymania czystości i porządku;
- dla charakterystycznych form ukształtowania terenu – eksponowanych i identyfikowalnych w krajobrazie gminy obowiązują następujące zasady ochrony:
 - zachowanie ukształtowania naturalnych form rzeźby terenu za wyjątkiem potrzeb wynikających z realizacji przedsięwzięć infrastrukturalnych (w tym drogowych) służących obsłudze mieszkańców,
 - zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających naturalne formy rzeźby terenu i obniżających walory krajobrazowe, za wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym

- lub przeciwosuwiskowym, z utrzymaniem, budową, odbudową urządzeń wodnych oraz przedsięwzięć infrastrukturalnych (w tym drogowych) służących obsłudze mieszkańców,
- zachowanie skarpy poprzez zakaz wprowadzania nowej zabudowy oraz wytyczania nowych dróg prostopadłych do skarp,
 - celu zabezpieczenia osuwisk wskazane jest wykonanie odpowiednich odprowadzeń wody z pól powyżej osuwisk oraz obsadzenie roślinnością (krzewy) odsłoniętych gruntów osuwiska,
 - należy zinwentaryzować wskazane na załączniku graficznym potencjalne osuwiska,
 - zachowanie i ochrona roślinności utrwalającej zbocza skarp oraz kształtowanie powiązań przyrodniczych w oparciu o formy rzeźby terenu,
 - realizacja zagospodarowania z priorytetem zachowania i wyeksponowania naturalnych elementów krajobrazu w kompozycjach urbanistycznych i przestrzennych;
- ochrona zasobów wód podziemnych:
 - budowa i rozbudowa systematyczna sieci kanalizacyjnej,
 - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach nie objętych kanalizacją,
 - wspieranie i egzekwowanie programów racjonalnej gospodarki ściekowej,
 - odprowadzanie ścieków sanitarnych do istniejących i projektowanych kanalizacji, a stamtąd do oczyszczalni ścieków,
 - odprowadzanie wód deszczowych do gruntu w granicach poszczególnych działek, na terenach zabudowy mieszkaniowej o niskim i średnim wskaźniku intensywności w zależności od warunków gruntowo-wodnych w obszarze wiejskim gminy, na terenie miasta funkcjonuje kanalizacja deszczowa,
 - określenie w planach miejscowych zasad zagospodarowania – między innymi znaczny udział powierzchni biologicznie czynnej - zapewniających gromadzenie, przechowywanie i powolny odpływ wód opadowych i roztopowych,
 - w strefach: bezpośredniej i pośredniej ochrony wód należy stosować przepisy odrębne;
 - ochrona przed polami elektroenergetycznymi:
 - zachowanie cennych ekosystemów, różnorodności biologicznej i utrzymaniu równowagi przyrodniczej, w tym ochronę obszarów i obiektów cennych

- przyrodniczo, realizowane poprzez ustalenia opisane w podrozdziałach powyżej (system przyrodniczy, obszary i obiekty ochrony przyrody),
- zapobieganie zagrożeniom naturalnych kompleksów i tworów przyrody oraz abiotycznych elementów środowiska, realizowane poprzez ustalenia opisane w podpunktach powyżej;
 - ochrona przed hałasem:
 - należy dążyć do poprawy istniejącego stanu zgodnie z obowiązującymi standardami, na etapie planowania, projektowania i eksploatacji systemu transportowego,
 - należy zmodernizować ulice i stosować takie rozwiązania techniczne jak np. nawierzchnie o niskich emisjach hałasu od kół pojazdu lub ekrany akustyczne,
 - zwiększanie konkurencyjności transportu publicznego w stosunku do samochodu osobowego.

Na obszarze Miasta i Gminy Jabłonowo Pomorskie nie występują uzdrowiska.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

4.1. Obiekty i obszary zabytkowe, objęte ochroną prawną

Spośród obiektów, terenów i obszarów o wartościach zabytkowych i kulturowych, znajdujących się na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie część objęta jest ochroną prawną, poprzez wpis do rejestru zabytków, a część ujęta w ewidencji konserwatorskiej i wskazana do objęcia ochroną ustaleniami w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, zgodnie z Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.).

4.2. Obiekty i tereny wpisane do rejestru zabytków

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie znajdują się obiekty, objęte ochroną konserwatorską na mocy wpisu do rejestru zabytków. Wykaz przedmiotowych obiektów przedstawiono w części tekstowej dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium. Wszelkie działania przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków należy prowadzić na zasadach określonych w przepisach odrębnych.

4.3. Obiekty i tereny ujęte w ewidencji zabytków

W stosunku do obiektów sakralnych, architektury, budownictwa oraz techniki i kultury materialnej znajdujące się na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie (ujęte w ewidencji konserwatorskiej) w niniejszym Studium postuluje się o:

- wpisanie do rejestru zabytków dobrze zachowanych obiektów i terenów o wartościach zabytkowych;
- wykonanie korekty stref ochrony konserwatorskiej i zasad ochrony w ich obrębie oraz uzupełnienie zasad ochrony dla poszczególnych rodzajów obiektów i terenów o wartościach zabytkowych, historycznych, kulturowych i krajobrazowych.

4.4. Zasady ochrony w obrębie stref ochrony konserwatorskiej

W celu ochrony wartości środowiska kulturowego miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie wyznacza się następujące strefy ochrony konserwatorskiej:

- Strefa ochrony konserwatorskiej „OW”- obejmująca obszary występowania nieruchomych zabytków archeologicznych ujętych w ewidencji zabytków. Zasady ochrony w ich obrębie powinny sprowadzać się do obowiązku nałożonego na osobę lub jednostkę zamierzającą prowadzić prace ziemne w ich obrębie, uzyskania od wojewódzkiego konserwatora zabytków decyzji określającej zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych oraz przeprowadzenia wskazanych badań za pozwoleniem wojewódzkiego konserwatora zabytków;
- Strefa ochrony archeologicznej nieruchomych zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków „W” – na terenie strefy powinna być zakazana wszelka działalność budowlana. Wykluczona jest jakakolwiek ingerencja w substancję zabytku.

4.5. Ochrona poszczególnych rodzajów obiektów, terenów i obszarów o wartościach zabytkowych, kulturowych i krajobrazowych

4.5.1. Nieruchome zabytki archeologiczne

Zaliczają się tutaj nieruchome zabytki archeologiczne nieekspozowane, wskazane na rysunku studium, gdzie ingerencja w substancję zabytku jest możliwa pod warunkiem przeprowadzenia badań archeologicznych w zakresie i rodzaju określonym w drodze decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na wniosek zamierzającego realizować roboty ziemne w obrębie nieruchomych zabytków archeologicznych.

4.5.2. Wsie i osady o zachowanym układzie i zabudowie o wartościach kulturowych

Ochronie podlegają elementy historycznej struktury przestrzennej: układ przestrzenny, zabudowa o cechach tradycyjnych, budowle sakralne, tereny cmentarzy oraz charakterystyczne elementy naturalnego krajobrazu, tworzące w/w kompozycję architektoniczno-krajobrazową. Dla wsi, w których przewidziana jest budowa obiektów lub zespołów obiektów budowlanych należy opracować plany zagospodarowania przestrzennego terenu w celu zapewnienia właściwej integracji przestrzennej i funkcjonalnej projektowanych i istniejących, o wartości kulturowej, elementów zagospodarowania.

Nowe obiekty budowlane i związane z nimi urządzenia winny być zaprojektowane w formach architektonicznych dostosowanych do krajobrazu i otaczającej zabudowy.

4.5.3. Założenia dworsko- i pałacowo-parkowe oraz założenia podworskie oraz zespoły młyńskie

Wykaz zespołów przedstawiono w części tekstowej dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium. Tereny parków dworskich lub ich tereny i założenia zieleni komponowanej zajmują część obszaru gminy. Dla terenów tych proponuje się następujące ustalenia:

- dopuszcza się lokalizację ciągów pieszo-rowerowych, placów wypoczynkowych i widokowych wraz z urządzeniami rekreacyjnymi, z ograniczeniami wynikającymi z ochrony środowiska kulturowego, zakaz zmniejszania powierzchni parków zabytkowych;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji założeń oraz ochrona i pielęgnacja drzewostanu i zachowanie oraz renowacja cennych historycznie obiektów zabytkowych;
- dopuszcza się wprowadzanie zagospodarowania rekreacyjno-wypoczynkowego, w szczególności ścieżki, oświetlenie, architekturę ogrodową itp.;
- ochrona dworów poprzez konserwację zachowanych elementów zabytkowych, odtworzenie na podstawie dokumentów archiwalnych, przekazów itp. zniszczonych elementów architektonicznych, uwzględnienie przy adaptacji obiektów pierwotnego czytelnego układu, historycznego kształtu bryły, przy uwzględnieniu stosowanych badań architektonicznych w celu uzyskania wytycznych konserwatorskich do planowanych w tych obiektach zmian;
- zakaz podziałów geodezyjnych niezgodnych z historyczną parcelacją gruntów;
- zakaz lokalizacji na terenie parku i w jego sąsiedztwie inwestycji uciążliwych i mogących potencjalnie wpływać na środowisko przyrodnicze;
- zakaz znaczących ingerencji w rzeźbę terenu;
- zakaz lokalizacji nadziemnej infrastruktury technicznej;
- zakaz ingerencji w warunki wodno-gruntowe mogących negatywnie wpłynąć na stan zachowania zabytku w szczególności drzewostanu parkowego;
- nakaz zachowania historycznego wyglądu architektonicznego zabudowy o wartości historyczno-kulturowej w zakresie gabarytu, kształtu i pokrycia dachu, kompozycji elewacji tzn. zachowania detalu architektonicznego, rozmieszczenia, wielkości, kształtu oraz proporcji otworów okiennych i drzwiowych;
- w odniesieniu do zespołów założeń przestrzennych – nakaz dostosowania nowej zabudowy i zagospodarowaniu terenu do charakteru zabytkowej przestrzeni

w zakresie skali, gabarytów, stosowanych materiałów, stonowanej kolorystyki i szeroko-rozumianego poszanowania historycznej kompozycji zabudowy i zagospodarowania terenu.

4.5.4. Obiekty sakralne

Kościóły i kaplice oraz cmentarze wszystkich wyznań, czynne i zamknięte – jako obiekty o szczególnej wartości zabytkowej i walorach krajobrazowych, a ponadto kościoły – jako dominanty architektoniczne, cmentarze jako miejsca pamięci i pomniki historii, podlegają bezwzględnej ochronie.

Ponadto w stosunku do cmentarzy (obejmują zarówno te czynne i nieczynne) obowiązują następujące ustalenia:

- zabronione jest sytuowanie wszelkich obiektów budowlanych i urządzeń tymczasowych, które nie są ściśle związane lub kolidują z planowaną podstawową funkcją terenu;
- ustala się obowiązek dostosowania realizowanych elementów zagospodarowania skalą, jakością i charakterem do pełnionych funkcji, krajobrazu, architektury istniejącego i planowanego otoczenia,
- dopuszcza się zabudowę o charakterze architektury ogrodowej, związanej z podstawową funkcją terenu (kaplice) oraz związanych z funkcją komunikacyjną (schody, ścieżki) a także ogrodzenia;
- dla obiektów zabytkowych lub o wartościach kulturowych wyznacza się obowiązek rewaloryzacji według wymogów wynikających z ochrony wartości zabytkowych i kulturowych przede wszystkim utrzymanie lub uczytelnienie kompozycji, w tym poprzez ochronę i pielęgnację drzewostanu oraz zachowanie lub renowację obiektów architektury cmentarnej;
- dla cmentarzy czynnych obowiązek utrzymania stref sanitarnych i obowiązujących w niej zakazów zgodnie z przepisami odrębnymi;

Ochronie podlegają także kapliczki i figurki, w sensie ich lokalizacji i formy przestrzennej, będące przejawem kultu religijnego i tradycji.

4.5.5. Obiekty techniki i kultury materialnej

Są to obiekty przemysłowe, jak: młyny, a także linia kolejowa wraz z zabudową i całą substancją budowlaną (np. typu wiadukt, przepusty itp.), infrastrukturą komunikacyjną, trakcyjną i towarzyszącą im zielenią, system schronów - podlegają ochronie. Ochronie podlega również starodrzew rosnący na terenie i w sąsiedztwie

obiektów o wartości kulturowej oraz założenia zieleni komponowanej towarzyszącej w/w obiektom, a wobec założeń zieleni komponowanej – stosowanie zasad ochrony, analogicznych jak wobec parków w obrębie założeń dworsko- i pałacowo-parkowych oraz założeń podworskich.

Obiektami kultury materialnej są także dawne trakty drogowe, objęte ochroną w sensie ich przebiegu i towarzyszących im zadrzewień. Powinny być zachowane w maksymalnym stopniu, jako jedne z elementów historycznego wizerunku krajobrazu kulturowego gminy.

4.5.6. Obiekty architektury i budownictwa

Obiekty architektury i budownictwa winny być utrzymywane w dobrym stanie. Powyższe dotyczy również budynków gospodarczych w zespołach dworsko-parkowych i folwarkach oraz towarzyszących szkołom, plebaniom, w obrębie zagród itp. Ochronie podlega również starodrzew rosnący w sąsiedztwie obiektów o wartości kulturowej i założenia ogrodowe i zieleni komponowanej towarzyszącej zabudowie (m.in. przy plebaniach, szkołach itd.), a wobec założeń zieleni komponowanej – stosowanie zasad ochrony, analogicznych jak wobec parków w zespołach dworsko-parkowych oraz folwarkach.

Zabudowa mieszkalna, drewniana i murowana o cechach tradycyjnych charakterystycznych dla miejsca i regionu winna być zachowana i stanowić inspirację do kształtowania nowej zabudowy. Dopuszcza się wymianę zabudowy, której stan techniczny zagraża bezpieczeństwu ludzi i mienia.

Nakazuje się zachowanie historycznego wyglądu architektonicznego zabudowy o wartości historyczno-kulturowej w zakresie gabarytu, kształtu i pokrycia dachu, kompozycji elewacji tzn. zachowania detalu architektonicznego, rozmieszczenia, wielkości, kształtu oraz proporcji otworów okiennych i drzwiowych.

W odniesieniu do zespołów założeń przestrzennych nakazuje się dostosowanie nowej zabudowy i zagospodarowaniu terenu do charakteru zabytkowej przestrzeni w zakresie skali, gabarytów, stosowanych materiałów, stonowanej kolorystki i szeroko-rozumianego poszanowania historycznej kompozycji zabudowy i zagospodarowania terenu.

4.6. Działania gminy na rzecz ochrony zasobów kulturowych

Wobec ochrony zasobów kulturowych gminna powinna respektować następujące zasady działania:

- bezwzględne przestrzeganie stref ochrony konserwatorskiej (oznaczonych na rysunku Studium);
- wnioskowanie tworzenia nowych stref ochrony konserwatorskiej;
- utworzenie kompletnej ewidencji obiektów (architektury, zabytków techniki, krajobrazów komponowanych, obiektów archeologicznych) o znacznych walorach zabytkowych;
- przeprowadzenie aktualizacji ewidencji parków wiejskich na terenie gminy;
- tworzenie długofalowych projektów zagospodarowania obszarów o dużych wartościach kulturowych;
- harmonijne wkomponowanie w krajobraz obiektów nowych (zwłaszcza związanych ze strefą gospodarczą i użyteczności publicznych) znacznie odbiegających od modelu zabudowy tradycyjnej;
- czynne wspieranie przez gminę działań zmierzających do utrzymania lub przywrócenia jak najlepszego stanu terenom i obiektom o wysokiej wartości kulturowej lub zabytkowej wskazanym przez instytucje powołane do opieki na danym terenie;
- kontynuacja form zabudowy tradycyjnej w zabudowie współczesnej;
- unikanie zabudowy wielkogabarytowej w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów i zespołów zabytkowych;
- tworzenie neutralnych pasów zieleni (filtrów) wokół zespołów o szczególnej wartości w oparciu o wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej;
- przeciwdziałanie samowoli budowlanej, a zwłaszcza dotyczącej prac przy obiektach zabytkowych;
- zharmonizowanie tzw. małej architektury z istniejącymi formami zabudowy oraz prawidłowe wkomponowanie poszczególnych obiektów w obszary o dużych walorach krajobrazowo-kulturowych.

5. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

5.1. Komunikacja drogowa

Nadrzędny układ drogowy będzie stanowił droga wojewódzka nr 543 relacji Paparzyn – Tywola (województwo kujawsko-pomorskie). Sposób powiązań komunikacyjnych terenów przyległych z drogą wojewódzką nr 543 należy przewidzieć w taki sposób, aby zachowane zostały ograniczenia dostępności bezpośredniej wymagane odległościami pomiędzy sąsiednimi skrzyżowaniami. W tym celu wskazane jest ograniczenie liczby skrzyżowań i zjazdów, przewidywanie obsługi terenów poprzez istniejące i projektowane drogi niższych kategorii.

Ze względu na niekorzystne peryferyjne położenie drogi wojewódzkiej nr 543 w układzie komunikacyjnym gminy do nadrzędnego układu zaliczono drogi powiatowe (drogi nr 1408C, 1801C, 1815C, 1818C). Drogi powiatowe stanowią główny ciąg komunikacyjny łączący ze sobą nie tylko poszczególne miejscowości gminy, ale także gminy, powiaty i województwa.

Podstawowy układ stanowią będą drogi gminne – wyszczególnione w części tekstowej dotyczącej uwarunkowań niniejszego studium i oznaczone na rysunku niniejszego studium.

Z punktu widzenia prawidłowego funkcjonowania obszarów rozwojowych ważne jest zabezpieczenie obsługi komunikacyjnej tychże obszarów.

Ponadto proponuje się następujące ustalenia:

- dopuszcza się lokalizację obiektów budowlanych i urządzeń technicznych związanych z prowadzeniem, zabezpieczeniem i obsługą ruchu, a także urządzeń związanych z potrzebami zarządzania ruchem;
- dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej niezwiązanych z podstawową funkcją drogi, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- ostateczne rozstrzygnięcie klasy drogi powinno nastąpić na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania;
- obowiązuje zakaz lokalizacji budynków, budowli i urządzeń z wyłączeniem urządzeń infrastruktury technicznej, niezwiązanych z podstawowym przeznaczeniem terenu;
- dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej związanych z obsługą techniczną drogi – odwodnienia, oświetlenia itp., na warunkach zarządcy drogi w porozumieniu z gestorami sieci;
- parametry techniczne dróg wyznacza się na podstawie przepisów odrębnych

oraz proponuje się minimalną szerokość projektowanych dróg wewnętrznych 10,0 m;

- dopuszcza się realizację ciągów pieszo-rowerowych.

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie zgodnie ze Strategią rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+ przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa nr XXVII/399/20 z dnia 21 grudnia 2020 r. do kluczowych inwestycji zaliczono budowę drogi ekspresowej S-5 na odcinku Grudziądz – Ostróda. Postulowany przebieg drogi – wariant W3 oraz W3B wskazany został na załączniku 2A.

5.2. Komunikacja kolejowa

Przyjmuje się utrzymać biegnące przez teren gminy dwie linie kolejowe: nr 353 – relacji Poznań Wschód – Toruń Główny – Jabłonowo Pomorskie – Olsztyn Główny – Żelaznodorożnyj; nr 208 – relacji Działdowo – Brodnica – Jabłonowo Pomorskie – Grudziądz – Laskowice Pomorskie – Chojnice.

5.3. Gospodarka wodno-ściekowa

5.3.1. Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie w wodę pitną dla mieszkańców miasta i gminy będzie realizowane z istniejących ujęć wody. Zachowuje się istniejące ujęcia wody. Zakłada się ich modernizację, automatyzację dla dostosowanie ich do zmieniających się przepisów i standardów. Nie wykorzystywane i nieudokumentowane zasoby wód podziemnych czwartorzędowych i kredowych powinny zostać udokumentowane i zbilansowane i stanowić rezerwę zasobów czystych wód podziemnych na okres kierunkowy.

W zależności od tempa rozwoju przestrzennego gminy, dla zachowania odpowiednich ciśnień w sieci przewiduje się realizację kolejnych odcinków sieci wodociągowej. Dla terenów rozwojowych przewiduje się lokalizację sieci wodociągowych o średnicach wynikających z odpowiednich norm, przepisów i standardów, przy czym lokalizacja tych tras powinna być przewidziana w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto do zadań służących poprawie jakości zaopatrzenia gminy w wodę należy:

- zapewnienie wszystkim mieszkańcom wody na cele bytowo-socjalne, o jakości spełniającej wymagane przepisami normy i standardy;
- utrzymanie wysokiego stopnia pewności dostawy wody w warunkach normalnych, w sytuacjach awaryjnych i zagrożenia kryzysowego;

- poprawa stanu technicznego sieci dla zminimalizowania jej awaryjności, zapobiegania stratom wody i uniknięcia wtórnego zanieczyszczenia;
- racjonalizacja gospodarki wodnej;
- kontynuacja budowy sieci wodociągowej na terenie nadal nieuzbrojonym;
- kontynuacja budowy przyłączy do budynków.

5.3.2. Odprowadzanie ścieków

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków komunalnych będzie realizowane w oparciu o zbiorczy system kanalizacji sanitarnej z zlokalizowaną oczyszczalnią ścieków w Jabłonie Pomorskim obsługującej teren miasta i kilku miejscowości gminnych oraz w oparciu o oczyszczalnie przyzagrodowe na obszarze wiejskim.

Dopuszcza się wszelkie niezbędne inwestycje w granicach oczyszczalni.

Istnieje konieczność zachowania istniejących sieci kolektorów, kanałów i rurociągów tłocznych wraz z obiektami towarzyszącymi np. za pomocą przepompowni i przelewami, z dopuszczeniem ich rozbudowy i modernizacji.

Przewiduje się lokalizację nowych kolektorów służących odciążeniu istniejącej sieci kanalizacyjnej, modernizację istniejących kolektorów, przepompowni, przelewów i rurociągów tłocznych związanych z transportowaniem ścieków komunalnych z poszczególnych terenów zainwestowanych i tych zarezerwowanych pod zabudowę. Trasy projektowanych kolektorów i lokalizacja obiektów inżynierskich, dobór średnic z nimi związanych będą wyznaczone na etapie sporządzenia odpowiednich projektów budowlanych.

Bardzo ważnym zadaniem jest rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej w celu ochrony gleby i wód podziemnych przed skażeniem lokalnymi szambami oraz poprawy warunków sanitarnych mieszkańców.

Dla obszarów istniejącej i projektowanej zabudowy zakłada się konieczność budowy kanalizacji sanitarnej i deszczowej z włączeniem jej do istniejącego i projektowanego układu. Należy zaplanować kanalizację rozdzielczą ułożoną w pasach rozgraniczających dróg, których przebieg będzie dostosowany do projektowanego układu komunikacyjnego oraz do planowanej zabudowy.

W stosunku do rozproszonej zabudowy zagrodowej gospodarka ściekowa będzie realizowana w oparciu o przydomowe oczyszczalnie ścieków i zbiorniki bezodpływowe.

5.4. Elektroenergetyka

Zakłada się, że wraz z rozwojem nowoprojektowanych terenów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej, dla pokrycia zapotrzebowania

na energię elektryczną niezbędna będzie modernizacja i rozbudowa istniejącej sieci elektroenergetycznej. W związku z rozwojem terenów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności dopuszcza się lokalizację potencjalnych Głównych Punktów Zasilania GPZ. Lokalizację potencjalnych GPZ – ów należy przewidzieć w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Ponadto w omawianym zakresie należy podjąć następujące działania:

- budowa linii średniego i niskiego napięcia;
- budowa nowych odcinków sieci rozdzielczej średniego i niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych;
- realizacja stacji transformatorowych na terenach zainwestowanych, wynikająca ze zwiększonego obciążenia;
- poprawa stanu technicznego.

Planowane lokalizacje nowych linii elektroenergetycznych powinno nastąpić na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

5.5. Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych

Na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie w terenach rolnych, dopuszcza się lokalizację odnawialnych źródeł energii. Na rysunku studium oznaczono istniejące elektrownie wiatrowe o mocy przekraczającej 500 kW wraz ze strefami ochronnymi związanymi z ograniczeniami w zabudowie i zagospodarowaniu terenu.

W terenach rolnych dopuszcza się ponadto realizację nowych urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, w tym elektrowni wiatrowych o mocy nie przekraczającej 500 kW. Ograniczenia w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu w związku z ustalonymi strefami ochronnymi, wynikającymi z rozmieszczenia na terenie gminy elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 500 kW wynikają z aktualnie obowiązujących przepisów ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych i są wiążące do czasu obowiązywania przepisów odrębnych. Wyznaczone na rysunku studium strefy ochronne od elektrowni wiatrowych uwzględniają odległość w jakiej mogą być lokalizowane budynki mieszkalne albo budynki o funkcji mieszanej tj. 700,0 m od elektrowni wiatrowych.

Z wyłączeniem terenów leśnych i obszarów chronionych, dopuszcza się lokalizację małych elektrowni wodnych po dokonaniu oceny potencjału hydroenergetycznego oraz oceny wpływu na środowisko.

Zaleca się również stosowanie kolektorów słonecznych do pozyskania energii dla potrzeb uzyskania ciepłej wody i do ogrzewania pomieszczeń w gospodarstwach domowych. Rozwój technologii wykorzystania odnawialnych źródeł energii stwarza

szanse dla społeczności lokalnej oraz lokalnych inwestorów na uzyskanie pewnej niezależności energetycznej, rozwoju lokalnego oraz proekologiczną modernizację i decentralizację sektora energetycznego gminy.

5.6. Gazownictwo i ciepłownictwo

5.6.1. Gazownictwo

Na terenie gminy nie funkcjonuje sieć gazowa. Do czasu budowy sieci gazowej mieszkańcy gminy powinni, jak dotychczas, korzystać z indywidualnych rozwiązań.

5.6.2. Ciepłownictwo

Jednym z kierunków polityki energetycznej i ekologicznej państwa jest ciągle zmniejszanie zużycia energii pierwotnej dla celów komunalnych i mieszkaniowych oraz zastępowanie jej energią odpadową i odnawialną. Takimi działaniami mogą być:

- wykorzystanie biogazu i ciepła ze ścieków oczyszczalni;
- wykorzystanie odpadów komunalnych do celów energii cieplnej;
- wykorzystanie biomasy do ogrzewania budynków;
- wykorzystanie ciepła niskoemisyjnego, pomp ciepła dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody.

Rozwój ciepłownictwa powinien uwzględniać rozwój urbanistyczny gminy, jak i również wiele innych czynników takich jak polityka ekologiczna państwa, ceny nośników energii, ochrona środowiska (w tym likwidacja kotłowni węglowych), zmniejszenie energii związanej z postępowaniem technicznym.

5.7. Telekomunikacja

W zakresie telekomunikacji przewiduje się dalszą rozbudowę sieci telekomunikacyjnych zarówno w formie tradycyjnej jak i wykorzystując nowe technologie, postuluje się rozbudowę i modernizację infrastruktury światłowodowej i objęcie całej gminy zintegrowanym systemem połączonym z systemami sieci wojewódzkiej i krajowej z zachowaniem w lokalizacji wymogów ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych.

Ustala się rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

W zakresie telekomunikacji zakłada się pełną dostępność do łączy telekomunikacyjnych, rozwój sieci teleinformatycznych. Dla zwiększenia dostępności

sieci internetowej i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, wskazuje się rozwój szerokopasmowego dostępu do Internetu, urządzenie ogólnodostępnych kawiarenek internetowych, rozwój sieci bezprzewodowych – budowę systemu nieodpłatnego dostępu do Internetu np. za pomocą sieci Hotspotów.

Szczegółowe zasady lokalizacji obiektów infrastruktury sieciowej na terenach planowanej zabudowy zostanie określona w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Rozwój obszarów zabudowy mieszkaniowej i terenów aktywności gospodarczej oraz przewidywany wzrost poziomu życia mieszkańców tworzą także dynamiczny rynek konsumentów usług dla systemów telefonii cyfrowej komórkowej. Lokalizacja, wiążących się z systemami telefonii komórkowej, systemów typowych bazowych stacji przekaźnikowych (BTS) oraz infrastruktury 5G będzie określona w ramach opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na wniosek zainteresowanych operatorów.

5.8. Gospodarka odpadami

Głównym celem nadrzędnym polityki w zakresie gospodarowania odpadami (zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Kujawsko – Pomorskiego) jest zapobieganie powstawaniu odpadów, przy rozwiązywaniu problemu odpadów u źródła, odzyskiwanie surowców i ponowne wykorzystywanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów.

W zakresie gospodarki odpadami istnieje pilna potrzeba podjęcia działań, które umożliwiłyby sukcesywny rozwój systemu selektywnej zbiórki, recyklingu i utylizacji odpadów komunalnych. Bardzo istotne i niezbędne będzie wdrożenie nowych technologii, dzięki którym nastąpi zmniejszenie szkodliwości i redukcja ilości odpadów przemysłowych.

Priorytetowe działania powinny obejmować:

- systematyczne zwiększanie poziomu odzysku i recyklingu odpadów komunalnych;
- budowę instalacji do odzysku i utylizacji odpadów medycznych, przemysłowych i komunalnych;
- utworzenie punktów gromadzenia odpadów problemowych w celu wydzielania odpadów niebezpiecznych i wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych;

Lokalizacja instalacji do odzysku i utylizacji odpadów komunalnych powinna być przesądzona na etapie sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Warto również podjąć kwestię likwidacji i zabezpieczenia tzw. dzikich składowisk oraz prowadzić stały monitoring zanieczyszczeń, w celu zapobiegania ich tworzeniu.

Ponadto ważnymi aspektami są:

- edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi;
- uwzględnienie kryteriów ochrony środowiska przy finansowaniu zadań ze środków publicznych;
- wzmocnienie kontroli podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM

Do inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie zalicza się:

- budowa, przebudowa, modernizacja, remont infrastruktury drogowej, mostowej oraz chodników;
- budowa, przebudowa, modernizacja (termomodernizacja), remont budynków użyteczności publicznej;
- budowa, przebudowa, modernizacja, remont sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, energetycznych, technicznych i gazowych;
- rozbudowa budynku oświatowego przy ul. Słonecznej w Jabłonowie Pomorskim;
- budowa, modernizacja infrastruktury oświetlenia ulicznego;
- budowa, przebudowa, modernizacja, remont systemów gospodarki odpadami komunalnymi;
- budowa, przebudowa, modernizacja, remont obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska;
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- budowa ciągów pieszo-rowerowych;
- budowa, przebudowa, modernizacja, remont infrastruktury sportowej, rekreacyjnej oraz obiektów małej architektury;
- budowa, modernizacja instalacji, urządzeń alternatywnych źródeł energii;
- zmiana źródeł ciepła;

- budowa sieci i urządzeń technicznych z przeznaczeniem pod tereny inwestycyjne.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego do inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie zaliczono:

- ochronę gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze;
- utworzenie sieci rezerwatów i parków kulturowych (według Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na terenie gminy Jabłonowo Pomorskie proponuje się utworzenie Parku Kulturowego Doliny Drwęcy);
- powiększenie Górznieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego oraz Brodnickiego Parku Krajobrazowego;
- aktualizacja planów ochrony parków krajobrazowych: Brodnickiego, Górznieńsko-Lidzbarskiego i Gostynińsko-Włocławskiego;
- realizację programu zwiększania lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2020;
- utworzenie Parku Krajobrazowego Doliny Drwęcy;
- realizację obiektów małej retencji wód, w szczególności w zlewniach: Noteci, Wełny, Orli, Kamionki, Sępolenki, Krówki, Osy, Lutryny, Rypienicy, Strugi Toruńskiej i Ruźca;
- przebudowę drogi wojewódzkiej nr 543 – remont naw. w km 30,20 – km 31,70 (poszerzenie), w km 23,31 – 36,75, remont mostu w Rozentalu w km 20,86;
- budowę gazociągu wysokiego ciśnienia relacji Brodnica – Jabłonowo Dn 150 mm.

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZĄDZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE SPORZĄDZENIE SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE

OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

8.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Obecnie na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie nie występują obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto plany miejscowe sporządza się, dla:

- realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym;
- dla obszarów uzdrowisk i ochrony uzdrowiskowej – zgodnie z przepisami ustawy o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskowej i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych;
- obszary rolne i leśne, w przypadku zmiany przeznaczenia tych gruntów na cele inne niż rolne i leśne można uzyskać w drodze sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych;
- w przypadku utworzenia parku kulturowego – zgodnie z przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

8.2. Obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziałów nieruchomości

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie nie określono obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Uzależnione to jest od szczegółowego określenia przeznaczenia terenu oraz powierzchni i kształtu działki inwestycyjnej. Propozycje scaleń i podziałów poprzez wyznaczenie granic działek odbywać się będzie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i odpowiednich decyzjach administracyjnych. Ponadto na terenach oraz przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków na podział działek lub ich scalenie należy uzyskać pozwolenie Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w formie decyzji administracyjnej.

8.3. Obszary przestrzeni publicznej

Warto zadbać o stworzenie ciekawych przestrzeni publicznych, które sprawiłyby lepszy odbiór gminy przez mieszkańców, użytkowników, jak również mogłyby stanowić wizytówkę miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie. Przestrzenie te należy wyeksponować i sprawić by stały się miejscami o ciekawych walorach architektonicznych.

Rozwój gospodarczy miasta i gminy wymusza wyznaczenie nowych terenów rozwojowych, zarówno w dziedzinie gospodarczej, usługowej, produkcyjnej, jak i mieszkaniowej. Obszary o szczególnym przeznaczeniu wymagają sporządzenia miejscowych planów, które umożliwią ich prawidłowe zagospodarowanie i funkcjonowanie oraz niezbędną ochronę środowiska. Studium nie wyznacza konkretnych przestrzeni publicznych.

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE

W oparciu o priorytety rozwoju społeczno-gospodarczego gminy sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wymagają następujące obszary:

- tereny położone w obrzeżu jeziora Duże w miejscowości Nowa Wieś – wyznaczone na rysunku studium.

Od czasu uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonowo Pomorskie sporządzono już plany miejscowe dla części obszarów, które tego wymagały. Należy dążyć do objęcia planem terenów określonych w niniejszej zmianie Studium.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego sporządzane będą wedle rozwoju i potrzeb społeczności lokalnej. Na aktualnym etapie prac planistycznych nie określa się ściśle obszarów, które przesądzałyby o zamiarze sporządzenia stosownych planów miejscowych.

10. KIERUNKI ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

Rozwój rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny wyrażać się m.in. poprzez:

- stymulowanie rozwoju wszystkich form przedsiębiorczości, a w szczególności branż o strategicznym dla rozwoju gminy znaczeniu np. przetwórstwa-rolnego, w tym rolno-spożywczego i owocowo-warzywnego;
- ochronę obszarów o najlepszych warunkach fizjograficznych dla rolnictwa przed przeznaczeniem na cele nierolnicze;
- przeznaczanie obszarów o wysokich spadkach (zagrożenie erozyjne) oraz w stref wiododziałowych do zadrzewień i zakrzewień;

- wyłączenie z produkcji rolnej gruntów najniższych klas bonitacyjnych celem przeznaczenia ich do zalesienia lub zagospodarowania rekreacyjnego;
- wprowadzanie kierunków produkcji optymalnych w istniejących warunkach lokalnych i najbardziej efektywnych;
- aktywizację rolników na rzecz tworzenia grup marketingowych, producenckich i rozwoju nowoczesnej spółdzielczości;
- rozwijanie agroturystyki jako szansy zaktywizowania gospodarki rolnej na obszarach atrakcyjnie położonych;
- propagowanie form, metod i zasad prowadzenia nowoczesnej gospodarki rolnej, w tym gospodarki ekologicznej poprzez działalność ukierunkowaną na fachowe doradztwo, organizowanie szkoleń;
- zwiększanie konkurencyjności lokalnych produktów rolnych;
- propagowanie rolnictwa wielofunkcyjnego, wielozadaniowego o alternatywnych funkcjach w stosunku do tradycyjnego poprzez wzrost udziału usług i drobnej wytwórczości;
- rozwijanie nowoczesnych systemów energetycznych, w tym elektrowni wiatrowych jako dodatkowe źródło dochodów gospodarstw rolnych z tytułu dzierżawy gruntów;
- stymulowanie rozwoju infrastruktury technicznej, w tym przede wszystkim kształtowanie właściwej gospodarki wodno-ściekowej (pozyskiwanie funduszy Unii Europejskiej na realizację zadań infrastrukturalnych);
- ograniczenie i przeciwdziałanie degradacji i zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego wynikającego z prowadzenia działalności rolniczej;
- stwarzanie warunków do podnoszenia poziomu kwalifikacji i wykształcenia ludności rolniczej.

Rozwój leśnej przestrzeni produkcyjnej oraz zasady jej funkcjonowania powinny wyrażać się m.in. poprzez:

- dążenie do wzrostu poziomu lesistości poprzez zalesienie gruntów o słabej przydatności dla rolnictwa;
- opracować i wdrażać szczegółowego gminnego program zwiększenia lesistości i zadrzewień;
- zwiększenie powierzchni lasów ochronnych;
- zakładanie, uzupełnianie i właściwa pielęgnacja zadrzewień przydrożnych;
- ograniczenie zrębów zupełnych;
- poprawę stanu sanitarnego lasów;

- dążenie do tworzenia zwartych kompleksów leśnych poprzez właściwe kształtowanie granicy polno-leśnej;
- maksymalne ograniczenie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.

11. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

W Gminie Jabłonowo Pomorskie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, zlokalizowane w północnej części gminy. Wg map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego opracowanych przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej na terenie Gminy Jabłonowo Pomorskie występują tereny o wysokim i średnim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi i wynoszą:

- raz na 10 lat ($p=10\%$),
- raz na 100 lat ($p=1\%$),

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, które określają zakaz nowej zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Realizacja wszelkich inwestycji na ww. obszarach powinna być zgodna z przepisami odrębnymi.

Na obszarze gminy Jabłonowo Pomorskie nie występują tereny kwalifikowane jako rejony predysponowane do występowania ruchów masowych.

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Zgodnie z opracowanymi projektami zagospodarowania złoża, na obszarach górniczych wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Filary ochronne wyznacza się w przypadku wystąpienia na terenach górniczych obiektów budowlanych, dróg, elementów linii elektroenergetycznych (np. słupy elektroenergetyczne). Zadaniem filara jest zabezpieczenie tychże elementów przed negatywnym skutkiem eksploatacji górniczej. W projektach zagospodarowania złoża w odniesieniu do filarów ochronnych określa się takie elementy jak:

- zachowanie bezpieczeństwa powszechnego;
- wymogi dotyczące ochrony środowiska;
- ochrona złoża i obiektów budowlanych przed zagrożeniem wodnym, pożarami i wybuchami.

Na obszarze miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie nie stwierdzono udokumentowanych złóż kopalin. W granicach miasta i gminy nie wytypowano też obszarów prognostycznych występowania kopalin.

13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY (DZ. U. Z 2015 R. POZ. 2120)

Na terenie miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 2015 r. poz. 2120).

14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI

14.1. Obszary zabudowane wymagające przekształceń i rehabilitacji

Charakterystyka przestrzeni zabudowanej upoważnia do stwierdzenia, że krajobraz terenów zurbanizowanych jest w znacznej mierze zdegradowany. Wobec oczekiwań poprawy warunków życia mieszkańców gminy przekształceń wymaga znaczna ilość obiektów i założeń przestrzennych. Podstawowym zadaniem jest sanacja techniczna obiektów istniejących, głównie mieszkalnych. Wraz z poprawą warunków

techniczno-użytkowych winna następować poprawa warunków estetycznych przez powrót do tradycyjnej zabudowy wiejskiej. Obszary zwartej zabudowy wiejskiej wymagają przekształceń i rehabilitacji (rozumianej ogólnie jako działania mające na celu przywrócenie pierwotnych lub nadanie nowych cech zdegradowanej przestrzeni i zabudowie zarówno historycznej jak i współczesnej). Zamiast poszukiwań nowych terenów osiedleńczych należy wykorzystać istniejące przestrzenie niezabudowane, co pozwoli na prawidłową kontynuację i zachowanie historycznych układów przestrzennych wsi. W ramach zachodzących przemian strukturalnych w rolnictwie należy przekształcać i rewaloryzować istniejące założenia folwarczne z dopuszczeniem do lokalizacji na ich terenie przetwórci produktów rolnych.

14.2. Obszary niezabudowane wymagające rekultywacji

Na obszarze gminy nie wskazuje się obszarów wymagających rekultywacji.

14.3. Obszary wymagające remediacji

Na obszarze gminy nie występują obszary wymagające remediacji.

15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH ZDECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

Przez teren miasta i gminy Jabłonowo Pomorskie biegną dwie linie kolejowe: nr 353 – relacji Poznań Wschód – Toruń Główny – Jabłonowo Pomorskie – Olsztyn Główny – Żelaznodorożnyj; nr 208 – relacji Działdowo – Brodnica – Jabłonowo Pomorskie – Grudziądz – Laskowice Pomorskie – Chojnice, które w myśl decyzji Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe są terenami zamkniętymi.

16. OBSZARY ZDEGRADOWANE

W niniejszym studium nie wyznaczono obszarów zdegradowanych wyznaczonych na podstawie przepisów prawa.